

"מה שרוואים כיום זה לא המדאות של החברה החרדית"

על רקע העימותים האלימים עם המשטרה ובני ברק, שהביאו את הקרע בין הציבור החרדי לממסד בתקופת הקורונה לנקודת רתיחה, מוביל דעת קהל צעירים במגזר מסבירים כיצד הגענו עד הלום, מצביעים על הטעויות של הממשלה ושל הציבור שלהם לאורך הדרך ומציעים דרכים לאחות את השבר הזה: "ההנהגה הפוליטית צריכה לחבר אליה את ההנהגה הרבנית"

אילנה שטוטלנד

היעדר אלטרנטיבות חינוכיות יש הרבה נוער שוליים, אבל הוא לא האחראי הביעדי לעדי למה שקורה, אלא גם מערכות חינוך שלא תפקדו ויצרו עוד גל של נשי רה גלויה וסמויה. במקום מנהיגות אנחנו רואים רסיסי מנהיגים עם החלטות שמורבלות על ידי ההמון ולא על ידי גורמים אחראים. הרבר הנוסף בעיניי זו ההסכמה שבשתיקה שהמדינה נותנת להתנהלות הזאת עוד לפני הקורונה בשם אינטרסים פוליטיים. בתוך החברה החרדית, הגורד מים החוקים והמקורבים לשלטון יכולים לעשות ככל העולה על רוחם, בלי לשלם על זה מחיר פוליטי. תוספי לכל המרכיבים האלה את שנת הקורונה שהורידה את כולנו מהפסים, קל וחומר את אלה שנימצאים בתוך ערים צפופות ובתים צפופים, והורים שאיבדו את היכולת להשגיח על ילדים בסטואציה שנוצרה – וקיבלנו אנרכיה".

לנוכח עליית שיעור התחלואה במגזר, כיצד הייתם מצפים מהמשטרה שתנהג בסטואציה הזו? היא חייבת לאכוף את החוק כדי למנוע הדבקה. פינקל: "זה בסדר גמור להפעיל צעדים חוקיים, כמו לחלק דוחות. אבל לפעול באלימות, לפזר רימוני הלם ברחובות, לזרוע כל כך הרבה פחד והלם ברחובות בני ברק – שבה יש כל כך הרבה אורחים חפים מפשע ששומרים על ההנחיות בלי למצמץ ובצורה הדוקה – זה כבר לא נראה קשור להפחת הנחיות אלא לנקיטת קו נגד ציבור". זילברשלג: "כשהגב של אדם חרדי, לא משנה מאיזה פלג, מחליט לפתוח את החיידר שבו הבן שלו לומר, ואז הוא רואה משטרה שמגיעה לסגור את המקום – אז הוא נזכר מי סגר בתי ספר ללימודי תורה בעבר, וזה מה שהוא חש כלפי משטרת יש"

מראות כאלה, שרק מציפים חולי עמוק שנמצא מתחת לשטח". "האווירה מאוד קשה", טוענת גם אפרת פינקל, 27, כתבת פרלמנטרית בעיתון החדשות "בקהילה", מירושלים. "הרבה חרדים שיש להם קשר עם המגזר החילוני מדווחים כבר כשנה על תחושות לא נעימות: אנשים שמתרחקים מהם במשרדים, בחנויות. מיתגו את כולנו כמפצי מחלות. מצד אחד יש בושה שהדבר הזה קורה והמיאות האלה יוצאים מתוכנו, אבל מצד שני יש תחושה ברורה שהתגובה של המשטרה רה מאוד לא מידתית. אם למשל התגובה הזאת הייתה מופנית לציבור הערבי, הרבה ארגונים של זכויות אדם היו מתקוממים".

התסכול גדל

לדברי אייזיקוביץ, המתפרעים אינם מייצגים כאמור את כלל הציבור החרדי. "התופעה הזאת של נערי שוליים שמס' תובכים ברחובות מוכרת", הוא אומר. "יש רחובות בבני ברק שאורחים לא נכנסים אליהם מהפחד מאותם נערים. רשויות הרווחה לכאורה היו אמורות לטפל בהם, אך כנראה שלא נעשה מספיק. זאת בנוסף לאותם אלפי נערים שמושבתיים בביתם, משועממים, נטולי תעסוקה. השילוב הזה יוצר את המראות שאנחנו רואים בבני ברק. הציפייה מראש העיר היא לנהל את האירוע, אבל זה דבר שלצערנו לא מתבטא בשטח מספיק. בסופו של דבר אנשים חפים מפשע נפגעים, האנדרלמוסיה נמשכת, והאירוע הזה לא מנוהל נכון". מה הוביל לנקודת הרתיחה הזו? שושן: "זה כמו חבית אבק שריפה שמתחממת כבר קרוב לשנה, ונמצאים בה המון גורמים נפוצים שהיו שם כבר קודם. בגלל

ששרפה את האוטובוס הם לא בני-ברקים אופייניים, הם טרמפיסטים. הם אנשים שהגיעו לשם כי הבינו שיש שעורריות בבני ברק ורימוני הלם. מה שרוואים כיום זה לא המראות של החברה החרדית." "זו תמיד הייתה טעות להסתכל על המגזר החרדי כמקשה אחת, ולאור אירור עי הימים האחרונים ההבנה הזאת מתחדדת", אומרת גם אסתי שושן, 43, מייסדת ומנכ"לית "נבחרות" – תנועת נשים חרדיות, מראש העין. "מדובר בעייקר בכשל גדול של המנהיגות הפוליטית החרדית, גם המנהיגות המוניציפלית החרדית. האוטונומיות המוניציפליות הקטנות קרסו, וזה נראה שאין מי שמתכלל את האירועים והאתגרים שיש בשטח. החברה החרדית חרתה על דגלה את נושא החינוך וסביב זה קרו ההתפרצויות האלימות האחרונות – סביב פתיחה או סגירה של מוסדות חינוך – אבל משהו בשיטה חייב להשתנות. אם לא, אנחנו נמשיך לראות

האווירה קשה מאוד ומתסכלת", מודה יהודה אייזיקוביץ, 42, מסבירן חרדי הערסק בחיבור בין התקשורת הישראלית למרואיינים חרדים, מהעיר אלעד, יומיים אחרי העימותים האלימים בבני ברק בין המשטרה למתפרעים חרדים. "מצד אחד אנחנו רואים מחזות מבישים שלא משקפים את כלל הציבור וידינו קשורות, אנחנו לא יכולים לקחת את החוק לידיים ולנהל את המערכה מול אותם פרעים שנמצאים ברחובות. מצד שני, בתקשורת מוצגות ההתפרעויות כמשהו כללי-חרדי, מה שמוציא את רוב הציבור השקט, המיינסטרים החרדי, בצורה לא טובה שלא באשמתו. יש שיח ער מאוד ככל הקבוצות לגבי מה שקורה". "רוב המגזר החרדי נרתע ממראות של שריפת אוטובוס או שריפת פחים", מוסיף מלך זילברשלג, 24, אושיית רשת ואיש ניו מדיה מהמגזר החרדי. "חברי הקבוצה הזאת